

Bakgrunden till beteckningen "fascist".

Av José Luis Ramírez

Ordet "fascist" används alldeles för lättvindigt. Nationalismen är en ideologi som omfattar inte bara fascister. Ska man leta efter en precision av vad fascismen är, så kan man utgå från Mussolinis fascism. Det är hans organisation som uppfann själva ordet. Det härstammar från latinet "fasces" och ger namn åt ett sammankopplande verktyg, liknande det som binder fast två oxar.

Socialdemokraterna använder ofta uttrycket "enade vi står". I andra språk säger man att "enigheten ger styrka". Den tanken skapade en politisk ideologi som, naturligtvis, ofrånkomligen satsade på nationen men också på en påtvingad sammanhållning inom dess ram. Det innebar en motsättning mot en existerande klassdelning som socialismen såg som grund till det kapitalistiska samhället.

Fascismen kräver korporativism, dvs. nationer organiseras utifrån korporationer, dvs. områden av gemensam nationell intresse. Ingen etablering av skilda intressegrupper inom samma område av social karaktär är tillåten. Den förbjuder politisk partipluralism och en delning mellan arbetsgivare och arbetstagare inom samma bransch. Nationens intresse går före gruppintressen. Fascismen etablerar en "vertikal syndikalism", dvs. en gemensamt "syndikat" för båda, till skillnad från våra fackföreningar som står i kontrast med arbetsgivarorganisationerna. Den spanska fascismen kallade sig (liksom den italienska) "nationalsyndikalism", inte "nationalsocialism".

Medan parlamentarismen ägnas (definitionsmissigt) åt den mångfaldiga, men gemensamma, samhällsorganisationen och dess styrning, tillåter fascismen inte en uppdelning i olika politiska uppfattningar. Ett fascistiskt system leder ändå, naturligtvis, till en etablerad hierarkisk gradering av olika individer. Alla ska följa John. Ledaren och etablissemanget bestämmer och folket får följa med och lyda order. Inom fascismen gäller således auktoritarism och hierarkisering.

Man kan naturligtvis fråga sig om inte vår parlamentarism har utvecklat vissa fascistiska drag. Det är just detta som, på olika håll i kontinenten och även i Sverige, har kommit att bli ett polemiskt diskussionsämne idag. Man ska dock endast tala om "fascism" som en medveten utformad ideologi, inte bara som ett beteende.

Den spanska s.k. fascismen är ett intressant exempel på tvetydighet. Franco var en militär diktator, inte en troende fascist. Han utnyttjade den spanska fascismen, som inspirerats av Mussolini, därför att han behövde ett politiskt parti eller organisation för att hålla sig kvar som diktator. Han valde fascismen i stället för att återställa den monarki som hade legat till grund för hans bekämpning av republiken. Monarkin skulle få träda till först efter hans död.

Han gjorde sig av med ledarna i det spanska s.k. Falange (de hamnade i fängelse) och förenade, helt enväldigt, denna s.k. "Nationella Rörelse" med en helt motsatt organisation med ett gammalmodigt reaktionärt monarkiskt ideal, de s.k.

"Traditionalisterna", som också stått mot republiken under inbördeskriget. Han förenade eld och vatten i samma organisation och satte sig i ledningen. Alla andra partier var förbjudna. Spanska, äkta organiserade fascister, hatade Franco och bildade t o m underjordiska organisationer som finns fortfarande.

Utan att vara en troende fascist, skapade Franco en fascistisk kultur, där alla fick vara fria att tro vad de ville men inte visa det i handling. Alla fick prata skit om Franco på tu man hand, men inte offentliggöra i tryck eller öppet göra något som var förbjudet. Man lärde sig att vara listiga. Man brukade hävda att spanjorerna var mer demokratiska än t.ex. svenskarna, eftersom de aldrig trodde på det som stod i pressen.

Fascismen trängde aldrig in i spanska folkets mentalitet, trots att Franco tillät fascisterna hålla ett obligatoriskt eget ämne i skolan ("Den nationella andans bildning") som ingen tog på allvar. De fascistiska symbolerna (oket och en pilarbunt) kunde hämtas (som en lustig tillfällighet) från en gammal historisk symbol från 1400-talet, som egentligen representerade det spanska kungaparet Ferdinand och Ysabella (eftersom "pilar" heter "Flechas" och "oket" heter "Yugo"). Målningen av buntens pilar och av oket, följd av frasen "Gäller lika - Lika gäller: Ysabel som Ferdinand" finns kvar på historiska byggnaders väggar. Kungaparet "Y & F" levde på den tiden då Columbus navigerade till Amerika på deras uppdrag och deras minnessymbol kan användas som uttryck för den spanska nationalismen och imperialismen, just det som fascismen ville framhäva.